

Cinc nacions en lluita

El rugbi en el seu estat més pur és present, com cada any des de fa 123, en el Torneig de les Cinc Nacions, que disputen Anglaterra, Escòcia, Irlanda, País de Gal·les i França.

El pròxim dissabte, 5 de febrer, més de 60.000 escocesos xiuraran a l'estadi de Murrayfield, a Edimburg, les notes del "God save the Queen", l'himne anglès. Poc després, l'esbroncada es tornarà devoció, en entonar el "Flowers of Scotland", el seu himne. Són els instants previs a l'inici d'un dels dos partits de la segona jornada del Torneig Cinc Nacions de rugbi. Aquest esdeveniment va més enllà de l'esport, ja que s'hi combinen l'esperit noble d'aquest esport i el sentiment patriòtic dels afeccionats.

Diu la llegenda que l'any 1823 un jugador de futbol anomenat William Webb Ellis va agafar la pilota amb les mans en un partit al Rugby School i va marcar un gol. D'aquesta manera peculiar naixia un nou esport, barreja de força i espectacle, de virilitat i joc net sense violència.

El Cinc Nacions va començar a celebrar-se el 1871, quan Anglaterra s'enfrontà a Escòcia a Edimburg. Aquest partit històric es recorda cada any amb la Calcutta Cup. Tretze anys després, el 1884, es van incorporar al torneig els altres dos equips britànics, Irlanda i País de Gal·les (llavors es deia el Quatre Nacions). La victòria anglesa sobre els seus tres rivals va donar origen a la Triple Corona, guardó que s'endú la selecció britànica que superi les altres tres en un mateix any. El Cinc Nacions, tal i com el coneixem ara, és del 1910, quan s'incorporà França. Llavors va néixer també el Grand Slam, que és l'honor que rep el conjunt que guanya tots els altres en un sol torneig.

El Cinc Nacions, fidel al seu esperit original, no té un caràcter competitiu, ni classificació oficial ni un trofeu pel guanyador. L'únic

ARXIU

La selecció francesa (en la foto, amb la samarreta blava), és la que, tot i incorporar-se l'última al Torneig, ha evolucionat més ràpidament. Ara per ara és la millor selecció i l'actual campiona, després de donar la sorpresa i superar Anglaterra en la passada edició.

premi que es dóna és la Cullera de fusta: va a parar a aquella selecció que no aconsegueix cap victòria en una mateixa edició. Però això poc importa als milers d'aficionats que any rere any donen color al torneig. L'orgull de defensar els colors de cada nació és més gran que qualsevol compensació —ni tan sol econòmica, ja que els estatuts de la Federació Internacional de Rugbi continuen remarcant-ne el caràcter *amateur*.

Potser per aquest mateix factor, en cap dels grans estadis on es juga el Cinc Nacions —Murrayfield, Parc dels Prínceps, Arms Park, Lansdowne Road i Twickenham— no hi ha hagut cap tragèdia com les dels temuts *hooligans* del futbol britànic. En el cas dels irlandesos, s'obliden fins i tot les diferències político-religioses, ja que catòlics i protestants juguen junts sota una mateixa bandera. La dita diu que “el futbol és un esport de senyors jugat per vils, mentre que el rugbi és un esport de vils jugat per senyors”.

Gal·lesos i escocesos. Cadascuna de les cinc seleccions té la seva idiosincràsia. Al País de Gal·les, el rugbi és l'esport nacional. Així, cada cop que juga la selecció gal·lesa, la vida quasi es paralitza. L'estadi d'Arms Park, a Cardiff, s'omple de gom a gom. Els jugadors gal·lesos, amb samarreta vermella, llueixen les tres plomes d'estruç que també hi ha a l'escut dels prínceps de Gal·les. Abans del partit, els seguidors també entonen amb orgull es seu himne, “La terra dels meus pares”.

Gal·les està notant molt la crisi econòmica, especialment des que el Govern va decidir tancar les mines de carbó. Això va provocar que molts jugadors marxessin del país, temptats per les fabuloses ofertes dels equips de rugbi a tretze. Ja ho va dir el 1910 el defensa gal·lès William Bancroft: “Els francesos només ens derrotaran el dia que no quedi ni una mica de carbó a Gal·les”. Curiosament, França els ha derrotat en els seus onze últims enfrontaments al Cinc Nacions. Tanmateix, Gal·les encara és la selecció que més vegades ha guanyat el torneig i va ser-ne la dominadora absoluta durant la dècada dels setanta. Ara, la seva única esperança és derrotar l'odiada Anglaterra.

El 17 de març del 1990 és recordat com un dia històric a Escòcia. Aquella memorable jornada, la selecció anglesa va sortir derrotada de Murrayfield per 13 a 9 i va perdre alguna cosa més que un partit. Escòcia es va endur alhora la Calcutta Cup, la Triple Corona i el Gran Slam, a més de la segona victòria absoluta en el torneig en 27 anys. Segons un proverbi popular, els escocesos van fer el que calia: “guanyar França és un plaer; guanyar Anglaterra, un deure”.

Escòcia passa ara per un procés de renova-

ció i no és la favorita. Amb tot, els seguidors escocesos no deixaran d'omplir el seu estadi, que està dotat d'un sofisticat sistema de calefacció per sota la gespa. El card és el símbol d'aquesta selecció, ja que una llegenda conta que el soroll d'una fulla d'aquesta planta va alertar els escocesos que eren atacats pels anglesos.

Irlandesos, francesos i anglesos. A Irlanda, la festa més important és la de Sant Patrici. Per honrar qui va evangelitzar el país al segle V, la gent es concentra al llac de Lough i Croagh Patric. Tots duen a la vestimenta un ram de trèbol, el tradicional *shamrock* que els jugadors de la selecció també porten al pit, dins l'escut. El Cinc Nacions permet als irlandesos oblidar les seves diferències religioses durant dos mesos l'any. Catòlics i protestants s'ajunten per empènyer la selecció que defensa l'honor de tot l'illa al vetust estadi de Lansdowne Road de Dublin. Irlanda és la selecció que té el pitjor palmarès de les cinc participants: tan sols té un Grad Slam, el 1948, i tres victòries en el torneig, quasi consecutives, el 82, 83 i 85.

La selecció francesa és la que, tot i incorporar-se l'última, ha evolucionat més ràpidament. Ara per ara és la millor selecció i l'actual campiona, després de donar la sorpresa i superar Anglaterra en la passada edició. França és, de fet, l'única selecció del món capaç de plantar cara als temuts “All Blacks”, els jugadors de Nova Zelanda.

Damunt França sempre ha pesat la fama de practicar un rugbi violent. Tant és així que durant setze anys, entre 1931 i 1947, foren expulsats del torneig. Els francesos, que llueixen des del 1991 el *coq galois* (el gall rampant), han protagonitzat el darrer gran escàndol: el 1992 dos dels seus jugadors, Lascube i Moscato, van ser expulsats abans de temps per una brega.

Finalment, hi ha Anglaterra. Portar la rosa vermella a l'escut significa ser rebut hostilment a la resta de països participants. Durant més de 35 anys, el color d'aquesta rosa va ser una incògnita: uns la volien blanca, com el símbol del comtat de York, d'altres, vermella, com al comtat de Lancashire. Finalment van optar per aquesta última.

A l'estadi londinenc de Twickenham, la selecció anglesa ha aconseguit bona part dels seus èxits. Tot i tenir la lliga més competitiva, els anglesos no es conformen si no guanyen tots els altres rivals, no en va són els inventors del rugbi. Com diu un altre proverbi: “Els anglesos juguen al rugbi perquè el van inventar, els escocesos i els irlandesos per la seva animadversió a tot l'anglès i els gal·lesos perquè semblen haver nascut per jugar-hi”.

Isaac Albesa